

HERRIAREN DEFENDATZAILEEN ADIERAZPENA, ESPAINIAKO ETXEBIZITZA PUBLIKOARI BURUZ

Espainiako Herriaren Defendatzailea, Andaluziakoa, Kataluniakoa (Síndic de Greuges), Galiziakoa (Valedor do Pobo), Kanarietakoa (Diputado del Común), Euskal Herrikoa (Arartekoa), Aragoikoa (Justicia), Valentziako Erkidegokoa (Síndic de Greuges), Gaztela eta Leongoa (Procurador del Común) eta Nafarroakoa (Arartekoa) Santanderren bildu dira, Herriaren Defendatzaileen Koordinaziorako XXX. Jardunaldietan. "Espainiako etxebizitza publikoa" gaia jorratu dute eta honako adierazpen hau zabaldu nahi dute:

ADIERAZPENA

1. Botere publikoek gure herrialdeko biztanleen arazo nagusietako bati erantzun behar diote, hain zuzen, etxebizitza duin eta egokia izan ez dezaketenen egoerari. Arazo hori nabarmenagoa egin da gure herrialdeak bizi duen krisi ekonomikoarekin.

Herriaren defendatzaileok gogorarazten dugu Konstituzioak, I. Idazpuruko (Herritarren eskubideak eta betebeharrak) 47. artikuluan eskubide konstituzionaltzat jotzen duela etxebizitza duin eta egokia eskuratzea, eta, horren arabera, gizarte estatuko botere publikoei dagokiela (1. artikulua) Estatuko nahiz erkidegoetako legegintza positiboaren bitartez eskubide hori bermatzea eta horri eduki zehatz bat ematea, administrazioan eta justizia epaitegietan eskatu daitekeena. Era berean, botere publikoei dagokie herritarren eskubide hori gauzatzeko baliabide nahikoak izatea, haien familia egoera eta egoera pertsonal eta ekonomikoa kontuan hartuta (Konstituzioaren 53. artikulua).

Horregatik, Estatuari eta autonomia erkidegoei eskatzen diegu eskubide konstituzional hori bermatzeko beharrezko legeria bultzatzea eta, nork bere aurrekontuen bitartez, administrazio eskudunei baliabideak eman diezazkietela, eskubide hori behar duten herritarren alde gauzatzeko.

2. Herri administrazioei galdegiten diegu zabaldu eta sendotu dezatela alokatzeko etxebizitza publikoen multzoa.

3. Lurralde bakoitzean, honako gai hauei buruzko informazioa eta datu fidagarriak izan beharko lirateke: etxebizitzaren benetako beharra, etxebizitza babestuen prezioek etxebizitza libreekin alderatuta izan duten bilakaera, alokatzeko etxebizitza publikoen multzoa eta, oro har, oinarrizko tresnak, etxebizitzaren inguruko politika publikoak diseinatzeke baliagarria izango den estatistika egin ahal izateko.

4. Etxebizitzaren ehuneko jakin bat gorde beharra dago talde ahulentzat eta etxebizitzaren premiarik handiena dutenentzat.

5. Gure ustez, zuzenagoa da babes publikoko etxebizitzak aurrez ezarritako baremazio-sistema baten arabera esleitzea, ez zozketa bidez. Indartu egin behar dira etxebizitzak esleitzeko prozeduren publikitate, gardentasuna, bizkortasuna eta eragingarritasuna.

6. "Hutsik dagoen etxebizitza" kontzeptua definitu eta arautu behar da, eta halako etxebizitzaren zerrenda zuzen egitea bultzatu, hutsik dauden etxebizitza babestuak alokairu-merkatuan eskuragarri jartzea dinamizatu eta, hala gertatzen ez bada, jarduera publikoa burutzeko neurriak hartu.

7. Etxebizitza babestuen erregistroak ezarri behar dira, edo orain daudenak hobetu, etxebizitza guztiak inskribatuta egon daitezten. Erregistro horiek nahikoa datu izan behar dituzte etxebizitzaren kopurua modu fidagarrian kontrolatzeko, eta, gainera, era homogeneoan diseinatuta egon behar dute autonomia erkidegoetan.

8. Etxebizitzarako laguntzei dagokienez, proposatzen dugu laguntza horiek berrazter daitezela eta horien kudeaketa hobetu dadila, iragarritako laguntzak ebatztea eta jada onartutakoak ordaintzean atzerapenik gerta ez dadin.

Alokairua sustatzeko, eraikinak birgaitzeko eta hiria onera ekarri eta berriztatzeko laguntzen sistema gauzatu behar da.

Etxebizitzaren arloko zerga-sistema hobetu behar da, eta pertsona batzuek, beraiei leporatu ezin zaizkien bat-bateko gertakariak direla eta, beren betebeharrei aurre egiterik ez badaukate, arindu egin behar zaie beren etxebizitzan bizitzen jarraitzeko egin behar duten ahalegina.

9. Lurzoruzko ondare publikoak erabili behar dira, eta aztertu behar da ea autonomia erkidegoek lurzoru publikoaren ondareak edo bankuak sor ditzaketen, horietan babes ofizialeko edo sustapen publikoko etxebizitzak eraiki daitezten.

10. Bankuak Berregituratzeetik datozen Aktiboak Kudeatzeko Elkartea (SAREB) eta Etxebizitzaren Gizarte Fondoa (FSV) etxebizitzaren merkatuko aktore gaituak dira. Gure iritziz, etxebizitzaren gaineko politikan kontuan hartu behar dira etxebizitzaren poltsak, besteak beste, SAREB elkartearenak, finantza-erakundeak eta FSVrenak.

Gerta litezkeen kasuen kopurua handitu behar da, eta baldintzak malgutu, beren etxebizitzak galdu dituzten pertsonak eta familiek Etxebizitzaren Gizarte Fondoa elikatzen duten etxebizitzak eskuratu ahal izan ditzaten.